

Egy szegedi csoda

Az emberi idegrendszer páratlan teljesítményekre képes. Abban a korban élünk, amikor nincs lehetetlen, világtelforgató események csöstellődnak a nyakunkba, még ki sem csodálkozhattuk magunkat az egyiken, ott vágtat nyomában a másik, úgyhogy megfontolt beosztással kell élnünk, mikor szakítsunk időt a megemésztésére. Elképzelhetetlen, gondolatilag is kifárasztó, dolgok válnak gyerekjátékká, viszont a mindenségben semmiségekről állapítjuk meg az álomszerűséget, felvont szemöldökkel bámulva a természet naiv gyermekére, hogy mit nem talál ki! A jódolga ment el, vagy a hőség ártott meg az agyvelejeknek? A történelemben is vannak ugynevezett csodák. Hogy megmaradjunk az apróságoknál, most csak az egyiptomi piramisokat emlíjük, amiknek felépítési technikájában még ma is kételkedik a tápióbicskei segédjegyző. A bibliát semmi sem mulja felül, annyi az elképesztő fejezete, főleg a közéletmezés terén, Shakespeare reggel nekifogott egy szindarabnak és estére már el is játszották, — hát ezek mind valóságok, azért tele van a világ a reménytelenségek láncolatával. Gyulai Pál például sosem fejezte be Görgéyről szóló hőskölteményét, a Romhányit, Arany János is töredékben hagyta Csaba királyfit, a Duna-Tisza-csatornáról már Vedress István könyvet írt, kiszámítva az utolsó filérig, mennyibe kerül és mennyi haszon várható belőle, azért, igaz-e, ma se kezdtek bele, sőt azt se tudják, hol lenne alkalmasabb a torkolata. Ne bizza el magát a mégis csak véges emberi ész, mindent úgyse tud megoldani. Amióta világ a világ, mindig voltak nehéz problémák és maradtak csodák, torzók, bizonyosságuk az emberi nekilendülésnek, de a megtorpanásnak is egyuttal. Mikor a fogadalmi templomban imádkozunk és tekintetünket bátorítanul vetjük a magasba, rá kell jönnünk, hogy Istennek ez a magasztos háza sincs egészen befejezve. Hány üres fal várja a legendák, a hit törvényeinek, eseményeinek megörökítését csupaszon! Milyen kár, hogy nem él már Foerk mester, az eléggé tehetséges Schulek Frigyes terveinek utánköltője, akivel olyan megértő szerződést kötött annakidjén a város, amelyent sem azelőtt, sem azután senki, részeltetve őt megfelelő százalékban minden kiadásért és bevételért, ami a fogadalmi templom körül felmerül. Ha jól tudom, a közköltés elhelyezése, majd lebontása egyaránt nem mult el fölöle észrevétel nélkül. Hát csak úgy mellékesen jutott az eszünkbe, a hiányzó freskókra gondolva, egyben bizonyosságot téve arról az állításunkról, hogy akármilyen tökéleteset akar játszani a világ, mindig akad valami, ami a legjobb akarat mellett sem megy. Hiába, ez már így van. Csodák azért történnek, hasztlalan csóválja oknyomozó fejét a kételkedés, meg a megérőzött cinizmus és itt kalapot kell emelnünk, bármekkora a hőség, városunk elsőrendűsége mellett, nevezvén akár tiszaparti metropolinak, hogy ne említsük az időközben ráaggatott sok címet, amiket szorgalmas városatyák fundálnak ki kétségbeesésükben. Szívünk kedvencévé nőtte ki magát a Széchenyi-tér északi részének parkkanyarítási, majd restaurálási, nemkülönben aszfaltozási problémája. Ugy megészoktuk már a kecses lövészárkokat, a salakok, törmelékek, kavicsok halmait, az aszfaltföszésbe olykor belekezdő, majd azt megint abbahagyó szuindian gárdát, uszónadrágban bár, mégis az elegancia követelményeihez alkalmazkodva cylinderben, hogy minden ábrándunk szerint így reméltük ezt továbbra is. Ne értsen senki félrebennünket. Mi vigyázunk a lelki egyensúlyunkra, vigyázunk a másokéra is, mert végtére ez az újságról fogadalmunkhoz tartozik s joggal tartottunk tőle, hogy ha eltűnnek a hősnak óta

szorgalommal felépített halmok és egyéb gleccserek a korzó sarkáról, ez számos felebarátunkat meg fogja rendíteni, ha így, ha úgy. Most aztán töröljük a káprázó szemünket: az aszfaltozás, meg a járda, a kocsit, egyszóval minden elkészült! Epp csak, hogy a salakokat, a szemetet kell majd elfuvarozni, de annak a sürgetése már

olyan elkedvetlenedést jelentene, am a legerélyesebb szavakkal kell meg róni. Hát mindent mégse lehet, lisztet telhetetlenek. Hátrább azokkal a túrelmetlen agarakkal! A parktükör el-készült, újabb bizonyosságuk annak, hogy nincsenek lehetetlenek. Legfeljebb hosszabb volt az út, már hogy az alkotás útja. A mai mohó ifjuság pe-

dig, amely ugys a régi generációk erkölcsi tökéjének morzsáiból él, vegye tekintetbe, hogy például a Szent István-tér feltöltése is kerek ötvtizeden keresztül vajudott. Amikor pedig holtra fáradtunk az egyetemért való futkosásban, megérkezett ő maga személyesen. Azért csak szerényen azzal az elbizakodott kritikával. (*)

A szovjetfront a német lapokban

Az egész világ tekintete a szovjetfrontra szegeződik, ahol most zajlanak le a rövidesen negyedik évébe lépő új világháború legnagyobb és legvéresebb csatái. Bár a szovjetfront Murmanszktól egészen az Elbrusz-csúcsig szinte állandó mozgásban van, ezidőszent a legnagyobb harcok mégis két gyújtópont körül tombolnak. Az egyik Sztalingrád, a régi cári idők Zarizynje, amelyet most elreveztek keleti Verdun-nak, a másik a Rzev, amely város nevét még a téli hadijelentésekből tartotta meg emlékeztetésben az újságolvasó.

Alább két német haditudósító legfrissebb beszámolóit ismertetjük, a sztalingrádi és rzevi harcokról.

Herbert Soucek német haditudósító a sztalingrádi harcokról a többek között a következőket írja: Szovjet páncélosok állnak előttünk kétségbeesetten elhárító gomolyagba összezsúfolódva. Ezek éjszaka folyamán megkísérelték, hogy az égő Sztalingrádból áttörjék a német záróvonalat a Don és a Volga közötti észak felé. A ködös reggeli szürkület védelme alatt sikerült is letörniök a német utánpótlás teherjáromú oszlopa közé. Néhány német jármű az utánpótlási országot szelén, mint a támadás égő áldozata maradt. A német páncélos elhárítás, tábori ágyuk és a német gyalogság elfoglalták helyüket egy dombhullám mögötti elhárító állásban és a légierő beavatkozását várják, hogy a betolakodott szovjet páncélosokat megsemmisítsék. A német páncélosok elől semmit sem törődik ezzel az epizóddal, hanem feltartóztatlanul előre rohog a megparancsolt cél felé. Ez a helyzet, amikor fenyegető felhőként megjelennek a német harci repülőgépek, zuhanó bombázók. Egyszeriben rátörnek a bolsevistákra. Pokolbeli tűz, füst keletkezik és közben olyan fűtülést rendeznek a bombázók, hogy a laikus szemek számára ez felületet keltő színjáték lenne. A zuhanó bombázók támadása után megtámadják a szovjet páncélosokat a német páncélos elhárítók is. Egyiknek, másiknak is ellövik a tornyát. Mindig kevesebb lesz a bolsevista páncélosok száma, a megmaradtakat igyekeznek visszamenekülni az égő városba.

A rzevi német elhárító harcokról Jürgen Schüddekopf haditudósító számol be Göbbels miniszter lapjában, a Das Reichban.

Pontosan megismertük Rzev földjét ezeknek a heteknek elkecsere-dett elhárító harcaiban. Amidőn július 30-án reggel 3 óra 30 perckor megkezdődött a bolsevisták dühödten elkecsere-dett támadása, mindenféle tűzérsségi kaliber pergőtűzével és bombázó repülőgépek mindig új és új hullámaival, alig ismertünk valamit Rzev földjéről. Ismertük ellenséges indulatát akkor, amidőn a szakadó eső az utakat péppé, szivós ingoványra változtatta át, amely minden lépésünket möhön magába akarta szívni. És ismertük a forró nyári na-

pok finom porát, amely hosszú felhőkben támadt ránk olyan felhőkben, amelyben a szunyogok és a legyek játszották a főszerepet. De ismertük ennek a vidéknek ama virágos kertjeit is, amelyeket az ugaron fekvő földön mindenütt a mi katonáink teremtettek. Tudtuk, hogy Rzev földje nem zsíros, nehéz talaj, hanem csupán a homoknak, márgának és agyagnak keveréke, hullámos dombvidék, kiterjedt legelőkkel és mezőkkel, itt-ott kócos cserjésekkel és ritkás erdőkkel. Ennek a vidéknek a központja Rzev, ellátási és utánpótlási városunk. A vidék főúttereje a Volga. A Volga felső folyásán fekszik a mi harci területünk. Az elkecsere-dett harcok heteiben ez a föld életünk egy darabja lett minden időkre, amey álmainkban, emlékeinkben beszédeinkben mindig fel fog támadni. Főleg azért, mert sok bajtársunk lett e földnek egy része.

A déli előnyomulás mérhetetlen térdimenzióhoz képest a rzevi harc-terület elenyészően kicsiny. És mégis ez a föld most az acélvihar földje, a kemény történések, a kemény gondolatok vidéke lett, ahol nincsenek kulisszák buklikus álmodozásokhoz, hanem csak a legkeményebb valóság van jelen. Ezen a földön végigvonaglanak a becsapódások és detonációk megrendülései, mert a bolsevikok gátlástalan dühvel árasztják el bombák jégszójával ezt a vidéket. Nappal, mint éjszaka, bombák és gránátok ronsolják fel a föld testét. A falvakban, a néhány héttel ezelőtt még oly kedves Rzev mezővárosban az utak és a sinpárok mentén, a hidaknál a föld egyik sebet a másik mellett hordozza, mindenütt gránát-tölcserék tépik fel a mezőket és földeteket.

És miközben Rzev városát a bolsevisták bombaesője rongyokká tépi és az egész vidék átalakul a pusztulás színhelyévé, a falvak tövig leégnek, a föld mégis magába fogadja az embert, hogy megvédje és oltalmazza. Barlanglakók lettünk ugyanis. Senki sem sejtette közülünk, mennyire el tud rejteni és meg tud óvni bennünket a hűvös, nedves, szűk földi odu. Ezek az odúk váltakoznak a néhány gyors ásócsapás által kőszített lyuktól egészen az ötletesen felszerelt bunkerig. A föld lett legjobb barátunk a veszélyben. A földből látjuk a terep minden pontját, az ellenség páncélosait, gyalogságát és állásaink elleni fejtelten rohamozását. A föld megköveteli tőlünk, hogy minden másodpercben ugrásra készen álljunk, mert vagy megajándékoz az élettel, vagy megtagadja azt tőlünk. A német katona most már hetek óta minden másodpercben feszült elhárító harcban fekszik a legelső vonalban és csak az ellenségre figyel, mert tudja, hogy egy napon megváltják a rzevi földet a pusztulástól.

A Kölnische Zeitung megállapítja, hogy újabban nemcsak az amerikai közvélemény fejezi ki elégedetlenségét a szövetségesek mai háborús helyzete felett, hanem maga az amerikai hadiinformációs hivatal is. Az információs hivatal azonban mindenütt az amerikai népet korholja és szeméretvoti, hogy még mindig nem veszi ki minden idegszállával részét a háborúból. Sok amerikai — állapítja meg az információs hivatal vezetője — már nagy áldozatot hozott, azonban

a nemzet a maga egészében még mindig nincsen benne a háborúban, pedig az amerikaiak csak úgy nyelhetik meg a háborút, ha a győzelmet tekintik a világon az egyetlen létfontosságú kérdésnek. A továbbiakban rámutat arra, hogy az amerikai hadiipari termelés az előző évekkel összehasonlítva, meglepően növekedett, azonban még mindig nem akkora, mint amekkora termelésre az USA-nak szüksége van. Juniusban például könnyű visszaesés következett be a repülőgépgyártás terén. Az USA nem gyártott annyi repülőgépet, mint amennyire szüksége lett volna. Ugyanez a helyzet áll fenn a páncélos harckocsik, ágyúk és kisebb hajók gyártása terén is.

Iskes belügyminiszter a Colliers hetilapban az olajkérdésről írt cikkben és foglalkozott a japánok és németek előnyomulásával az olajvidékek felé. Ha Németországnak sikerülne megszereznie az orosz olajmezőket — írja az USA belügyminisztere —, úgy ezáltal erősen befolyásolhatná Európa egész politikai és gazdasági rendszert. Ugyanez vonatkozik Japánra is. Ez esetben a tengelyhatalmak gazdaságilag felülkerekednének az egész világon Észak-Amerikát kivéve. Németországnak csak el kellene vennie ekkor az Egyesült-Államoktól piacait és nyersanyagforrásait, hogy rákényszerítse a maga akaratát az USA-ra is. Németországnak nem kellene egy lövést sem leadnia és egyetlen katonát sem partra szállítani az Egyesült-Államokban, hogy az USA-t olyan gazdasági és szociális viszonyokra kényszerítse, amilyeneket csak két vagy három évszázaddal ezelőtt ismert. Ickesnek ez a riasztó cikke is érezhetően azért íródott, hogy az amerikai népnek a háború tudatára még fel nem ébredt tömegeit ráébentse arra, hogy miről is van tulajdonképpen szó.

A Roosevelt-ellenes és valamikor a legszélsőségesebben izolacionista párti Chicago Tribune hasonló hangnemen írt vezércikket: „Csak a győztesek fognak békét diktálni” cím alatt. Cikkében gúnyos hangon ír a különféle béketervekről elhangzott beszédekről és újságcikkekről. „Három év óta beszélünk egy általunk szerkesztendő békéről, de három év óta nem volt egyetlen sikeres offenzív akciónk Németország ellen. Mi, akik folyton az általunk létesített világbékéről beszélünk, még hozzá sem kezdünk ahhoz, hogy kivívjuk a döntést.”

PARRAGI GYÖRGY

Fájdalommal jelentjük, hogy szeretett feleségem, illetve testvérünk és sógornónk

Molnár Józsefné
szül. Kukulsi Mária

rövid szenvedés után 60 éves korában elhunyt. Temetése szept. 2-án d. u. 6 órakor lesz a gyevi temető ravatalozójából. Engesztelő szentmise szept. 2-án reggel fél 9 órakor lesz a felsővárosi templomban az egek Urának bemutatva.

Gyászoló család.

15—20 ezer pengő

kölcsönt keresek
Magas kamatra. Ajánlatokat pontos cím megjelöléssel „Siker” jellegre kérek a kiadóba.